

Kraj s obcemi spolupracuje na likvidaci ekologických zátěží

11. 01. 2018 00:00

Jedna z dosud nejnebezpečnějších ekologických zátěží na území Libereckého kraje, sklad sudů s oleji a vyřazenými kondenzátory v Dubé – Novém Bernštejně, zmizí letos na jaře. V problematice nelegálních skladů se za poslední roky podařilo odvézt odpady z Arnoltic a Pěňčina. Rozjely se projekty sanace v Dubé a její příprava probíhá i v Jesenném. Další černé skládky a lokality kontaminovaného horninového prostředí má kraj zmapované a ve spolupráci s obcemi řeší jejich odstraňování.

„Projekty na odstranění ekologických zátěží jsou velmi nákladné. Pro obce je ve většině případů nemožné jejich likvidaci zaplatit. Poskytujeme jim finanční, odbornou nebo administrativní pomoc, dále pomáháme s vyhledáním vhodných dotačních titulů nebo nabídneme partnerství v projektech,“ říká hejtmán Martin Půta.

Liberecký kraj loni v říjnu oslovil obce s nabídkou spolupráce při řešení ekologických zátěží na jejich území. „Jde zejména o ty zátěže, jejichž původce zanikl nebo jeho aktivní účast na řešení není možná,“ vysvětluje Jiří Löffelman, radní pro životní prostředí, zemědělství a rozvoj venkova.

Prvním velkým projektem sanace bylo odstranění ilegálního návozu odpadů z Arnoltic. Více než 9 tisíc tun plastů a textilu odsud definitivně zmizelo v roce 2016, přičemž většina byla odvezena do liberecké spalovny. Práce byly rozděleny na dvě etapy a dohromady přišly na zhruba 17 milionů korun. „Výše skutečných nákladů Libereckého kraje na celý projekt činila po odečtení dotace 2 218 814,46 korun včetně DPH,“ dodává radní Jiří Löffelman.

Koncem minulého roku bylo odvezeno ze zemědělského objektu v Huti u Pěňčina přes tři tisíce tun nebezpečných odpadů. Sanace prostoru, na kterou se podařilo získat dotaci ze Státního fondu životního prostředí, si vyžádala skoro 4,6 milionů korun. Přidaly na ní také obec Pěňčín, město Železný Brod, majitel farmy v sousedství skládky a Liberecký kraj. „Na sanaci této ekologické zátěže se kraj podílel částkou 718.976 korun,“ pokračuje radní.

Další dvě ekologické zátěže by mohly zmizet už brzy

Zamořené území a především znečištěné podzemní vody a studny trápí desítky let obec Jesenný na Semilsku. Kontaminované území je na pozemku velkém přes 75 000 m², u železniční stanice. V roce 2015 kraj obci poskytl třicetitisícovou dotaci na odběr vzorků a zmapování stavu zamoření. „Na financování dalšího kroku, což je zpracování analýzy rizik s odhadovanými náklady 2,5 milionu korun, žádá obec Jesenný o dotaci v rámci Operačního programu životního prostředí, specifický cíl 3.4 Dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže. Liberecký kraj bude dotací max. do výše 200.000 korun spolufinancovat náklady obce Jesenný, které mají činit cca 385.000 korun. Realizace projektu se předpokládá ještě letos. Aktuálně vyjednáваме, aby se do financování zapojila i SŽDC,“ komentuje Jiří Löffelmann.

Množství sudů s oleji obsahující polychlorované bifenylly, které se nacházejí ve skladu v Dubé – Novém Bernštejně, je další závažnou ekologickou zátěží na území kraje. Společnost vlastníci tyto odpady právně zanikla v roce 2009. Odstranění je vyčísleno na 2,7 milionu korun. S jejich likvidací pomůže státní dotace „Od loňského září máme vybraného zhotovitele na odvoz odpadů, kterým je společnost SUEZ Využití zdrojů a.s. S likvidací se začne hned po uzavření smlouvy se Státním fondem životního prostředí, což bude snad na jaře,“ dodává radní.

Sanace ZPA Nový Bor se zatím nedaří

Znečištění podzemních vod v areálu bývalého státního podniku Závody průmyslové automatizace v Novém Boru chlorovanými uhlovodíky bylo zjištěno v roce 1986 při chemickém rozboru vody, který sloužil jako zdroj pitné vody pro areál závodu. Sanace byla prováděna velmi omezeně a, i přes v roce 2013 zpracovanou analýzu rizik kontaminace pitné vody, není dosud ukončena. „Subjekt zanikl a za téměř 32 let se nepodařilo starou ekologickou zátěž zlikvidovat. Město a kraj se vloni s vlastníkem pozemku, fyzickou osobou, snažily vyjednat jeho zpřístupnění, aby mohla být analýza zpřesněna a sanace se začala aktivně řešit. Bohužel ta dosavadní jednání zatím nevedla k žádnému cíli. Navíc podle Ministerstva životního prostředí není ZPA Nový Bor prioritou, protože není uzavřená ekologická smlouva. Snaha města ani kraje nepolevuje,“ informuje radní.

Další lokality, které Liberecký kraj a i ČIŽP aktuálně sleduje

Liberec – Preciosa Minkovice

V areálu minkovického závodu v roce 2013 společnost MEGA, a. s. Stráž pod Ralskem monitorovala kvalitu podzemních vod. Odebrala vzorky ke stanovení ohnisek chlorovaných uhlovodíků. Výsledky ukázaly, že úroveň kontaminace je natolik vysoká, že nedojde k samovolnému snížení její intenzity na akceptovatelnou úroveň. „To může mít negativní vliv na povrchové vody Doubského potoka. ČIŽP proto požaduje, aby investor vyvinul maximální úsilí k zajištění finančních prostředků pro provedení podrobného průzkumu a na zajištění sanačních prací,“ říká radní. Zpočátku byly sanační práce hrazeny firmou Preciosa. V současné době nemá společnost dostatek finančních prostředků a ani nemá podepsanou ekologickou smlouvu.

ATREA Jablonec nad Nisou, ul. V Aleji

Jedná se o lokalitu s bývalým provozem Bižuterie n.p. s kontaminací chlorovanými uhlovodíky v zeminách a podzemní vodě v blízkosti Lužické Nisy. Byla zpracována analýza rizik, stanoveny

metody sanace (řešení inovativními sanačními metodami – aplikace nanoželeza, elektroredukce). Vlastník žádá SFŽP o finanční podporu projektu sanace ve výši cca 20 mil. korun, přičemž samotná realizace je rozložena na čtyři roky.

BOR a.s. Srní

SEZ – znečištění zemin a podzemních vod v areálu bývalých Severočeských dřevařských závodů v Srní kreosotovým olejem. Jeho úkapy způsobily masivní kontaminace svrchní části horninového prostředí, znečištění proniká do značných hloubek. Jedná se o benzo(a)pyren a benzo(a)antracen

a další polyaromatické uhlovodíky (PAU). Lokalita se nachází v CHOPAV (Chráněná oblast přirozené akumulace vod) a ochranném pásmu vodního zdroje, v nejbližším okolí pronikly PAU do domovních studní, kromě osady Kraví Hora je v obci Srní vybudován vodovod.

SAP, s.r.o. MIMOŇ

V areálu závodu SAP, s.r.o. v Mimoni vzniklo rozsáhlé ohnisko znečištění podzemní vody a nesaturevané zóny chlorovanými uhlovodíky v letech 1963 – 1989 v důsledku činnosti bývalého Veterinárního asanačního ústavu. Prvotním cílem sanace bylo zamezit dalšímu šíření kontaminace podzemními vodami a také drenáži kontaminovaných podzemních vod do Ploučnice. Navržený sanační limit byl potvrzen rozhodnutím ČIŽP Ústí nad Labem o provedení sanace v roce 2001. „Podle posledního monitoringu, sanace a posouzení vlivu drenáže podzemních vod bylo zjištěno, že sice nejsou překročeny hodnoty, ale je nezbytné sanační čerpání podzemní vody pro vytvoření hydraulické bariéry,“ dodává Jiří Löffelmann. Vzhledem k tomu, že finanční prostředky z garance ekologické smlouvy jsou vyčerpány, je potřebné zajistit jejich navýšení. Vymáhání plnění opatření uložených rozhodnutím ČIŽP je plně v kompetenci tohoto subjektu. Další peníze budou nezbytné k odstranění stávajících sanačních objektů.